

4 Výchova ke zdraví ve středním vzdělávání

Cílem výchovy ke zdraví ve středním vzdělávání je rozvíjet znalosti, dovednosti a postoje potřebné k ochraně zdraví a ke zdravému způsobu života. Ve středním odborném vzdělávání je zároveň kladen velký důraz na bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Problematika zdraví a zdravého životního stylu je v rámcových vzdělávacích programech středního vzdělávání součástí vzdělávacích oblastí *Člověk a zdraví* (v gymnáziích, dále se člení na dva vzdělávací obory – výchova ke zdraví a tělesná výchova) a *Vzdělávání pro zdraví* (ve středních odborných školách). Vzdělávací obsah těchto oblastí se zaměřuje především na zdravý způsob života a péči o zdraví, mezilidské vztahy a formy soužití, změny související s různými fázemi vývoje člověka, rizikové jevy a jejich prevenci a ochranu člověka za mimořádných událostí.

Stejně jako ostatní kapitoly vychází i tato z inspekční činnosti na místě a inspekčního elektronického zjišťování zaměřeného na výchovu ke zdraví, kterého se zúčastnilo 213 středních škol, z toho 58 gymnázií, 144 středních odborných škol a 11 sloučených subjektů gymnázií a středních škol. Návratnost šetření činila 62,3 %. Vzhledem k nízkému výskytu poslední skupiny jsou často porovnávána pouze samostatná gymnázia a střední odborné školy.

4.1 Podmínky, předpoklady

Vzdělávací nabídka

Podle inspekčního elektronického zjišťování provedeného ČŠI si výchovu ke zdraví zvolila jako profilaci přibližně polovina dotázaných škol, z toho častěji střední odborné školy oproti gymnáziím. Ve srovnání se školním rokem 2008/2009 se jedná o nárůst tohoto podílu, stejně jako v mateřských a základních školách. Přibližně čtvrtina škol má také rozšířenou výuku této oblasti (gymnázia výrazně méně) a 12,4 % škol nabízí volitelné předměty, které se zaměřují na podporu zdraví. Nabídka desetiny škol obsahuje nepovinné předměty s touto tematikou. Uvedené nepovinné předměty a zájmové aktivity jsou častější na gymnáziích.

Tabulka 10 Vzdělávací nabídka (podíl škol v %)

Sledovaný jev	GYM	SOV	G+SOV*	SŠ celkem
zaměření školy na podporu výchovy ke zdraví (profilace)	46,6	55,6	45,5	52,6
rozšířená výuka vzdělávací oblasti Člověk a zdraví	6,9	33,3	27,3	25,7
volitelné předměty související se vzděl. oblastí	15,5	10,6	18,2	12,4
nepovinné předměty související se vzděl. oblastí	19,0	6,4	9,1	10,0
zájmové útvary se sportovním či pohybovým zaměřením	19,0	2,1	9,1	7,1

* výsledky pouze za 11 škol

Další aktivity školy mohou nejen rozvíjet tělesnou zdatnost žáků, ale zároveň posilovat sociální soudržnost a působit tak pozitivně na klima školy. Jsou jimi různé kurzy se sportovním zaměřením, např. lyžařský, sportovní či turistický kurz. Z odpovědí ředitelů vyplývá, že lyžařský nebo sportovní kurz organizují tři čtvrtiny škol. V rámci sportovních kurzů se žáci mohou zapojit do nejrůznějších aktivit (všestranně zaměřené kurzy se pořádají na třech čtvrtinách škol), často je kurz také konkrétně zaměřen, např. na cyklistiku (56,3 % škol) nebo vodní turistiku (49,4 % škol). Sportovní a lyžařské kurzy organizují ve větší míře